

ชุดที่ ๑

ชุดการสอน พระพุทธศาสนา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ผู้จัดทำ

นางสุณีย์ ชอบรส

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนวัดเสนาณรงค์ ตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ชุดการสอนนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ที่ผู้จัดทำพิจารณาเห็นแล้วว่า เหมาะสมกับปัญหาของการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนอันเนื่องมาจาก นักเรียนขาดแคลนสื่อที่ช่วยในการเรียนรู้และก่อให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะข้อธรรมที่สำคัญ ซึ่งชุดการสอนชุดนี้ สามารถช่วยนักเรียนศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติม สร้างนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้ในหลักธรรม ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่เกิดจากการฝึก ปฏิบัติเพื่อทบทวนเนื้อหาความรู้ นำไปสู่การนำเสนอความรู้ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๖ ชุด ดังนี้

ชุดที่ ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ชุดที่ ๒ พุทธประวัติ

ชุดที่ ๓ พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชน

ชุดที่ ๔ หลักธรรมในพระพุทธศาสนา

ชุดที่ ๕ การปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี

ชุดที่ ๖ การบริหารจัดการและเจริญปัญญา

การจัดทำ ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ชุดนี้ จัดทำขึ้นโดยเน้นกระบวนการ กลุ่ม (Group Process) และส่งเสริมการเรียนรู้แบบเน้น ผู้เรียนสำคัญที่สุด (Child Center) นำมาซึ่งประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจใน พระพุทธศาสนา โดยมีเนื้อหาครบถ้วนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่กำหนด ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความร่วมมือในการจัดทำและพัฒนา ชุดการสอนชุดนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและ บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามลำดับต่อไป

สุณีย์ ขอบรส

ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ป
คำแนะนำการใช้ชุดการสอน.....	๑
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระสำคัญ.....	๒
สาระการเรียนรู้.....	๓
แบบทดสอบก่อนเรียน.....	๔
บัตรเนื้อหา เรื่องที่ ๑ ศาสนาและความสำคัญ.....	๖
บัตรกิจกรรม.....	๘
แบบฝึกหัดที่ ๑ ศาสนาและความสำคัญ.....	๑๐
บัตรเนื้อหา เรื่องที่ ๒ ความหมายพระพุทธศาสนา.....	๑๑
บัตรกิจกรรม.....	๑๕
แบบฝึกหัดที่ ๒ ความหมายพระพุทธศาสนา.....	๑๗
บัตรเนื้อหา เรื่องที่ ๓ พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม.....	๑๘
บัตรกิจกรรม.....	๒๓
แบบฝึกหัดที่ ๓ พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม.....	๒๕
บัตรเนื้อหา เรื่องที่ ๔ ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิต.....	๓๐
บัตรกิจกรรม.....	๓๓
แบบฝึกหัดที่ ๔ ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิต.....	๓๕
แบบทดสอบหลังเรียน.....	๓๖
บรรณานุกรม.....	๓๘
ภาคผนวก.....	๓๙

แผนผังความคิดสาระการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑
ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

คำแนะนำการใช้ชุดการสอน

นักเรียนควรศึกษาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๑. นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้
อย่างตั้งใจ
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วตรวจคำตอบที่เฉลยไว้ท้ายแบบ
ภาคผนวก เพื่อให้รู้ว่าคุณมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษามากน้อยเพียงใด
๓. นักเรียนศึกษาบัตรเนื้อหาอย่างละเอียด
๔. หลังศึกษาบัตรเนื้อหาจบ นักเรียนปฏิบัติตามบัตรกิจกรรม
๕. นักเรียนปฏิบัติแบบฝึกหัด
๖. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดความรู้
๗. นักเรียนควรมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่เปิดดูเอกสารเฉลยแบบทดสอบ
ก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน
๘. นักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบ จากแบบทดสอบก่อนเรียน
แบบฝึกหัด และแบบทดสอบหลังเรียนจากเฉลย จากภาคผนวกท้ายเล่ม
๙. นักเรียนทำการบันทึกผลคะแนน จากแบบบันทึกผลคะแนนท้าย
ชุดการสอน เพื่อตรวจสอบผลการศึกษา
๑๐. ถ้านักเรียนต้องการศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติม ศึกษาได้จากหนังสือ เอกสาร
ทั้งหมด สามารถค้นคว้าได้จากบรรณานุกรมที่ให้ไว้
๑๑. ถ้านักเรียนทำแบบทดสอบแล้วไม่ผ่าน นักเรียนควรทำการซ่อมเสริม
โดยกลับไปทำการศึกษากิจกรรมอีกครั้ง
๑๒. เมื่อนักเรียนเรียนจบแต่ละชั่วโมง เก็บชุดการสอนคืนครูผู้สอนทุกครั้ง
หากต้องการยืมเพื่อนำไปศึกษาต่อสถานที่อื่นควรแจ้งให้ครูผู้สอนทราบ

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

- ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

- ส ๑.๑ ป๓/๑ อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย
- ส ๑.๑ป๓/๓ บอกชื่อ ความสำคัญและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลของศาสนาอื่น ๆ

มาตรฐานการเรียนรู้

- ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด

- ส ๑.๒ ป ๓/๑ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวก ศาสนสถาน ศาสนวัตถุของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง
- ส ๑.๒ ป ๓/๒ เห็นคุณค่า และปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

สาระสำคัญ

นักเรียนรู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญของศาสนาและของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนาต่อการดำเนินชีวิต และยึดมั่น ตลอดจนปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสืบไป

สาระการเรียนรู้

ความรู้ (Knowledge)

๑. ความสำคัญของศาสนวัตถุ ศาสนสถาน ศาสนบุคคล ในพระพุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม ศาสนาฮินดู
๒. การปฏิบัติตนเหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถานและศาสนบุคคล
๓. ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ในฐานะที่เป็นรากฐานที่สำคัญของวัฒนธรรมไทย

ทักษะ/กระบวนการ (Process)

๑. อธิบาย
๒. คิดอย่างมีส่วนร่วม
๓. เห็นคุณค่า
๔. สรุป

คุณลักษณะ (Attribute)

๑. ชื่นชม
๒. นำไปใช้

แบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๑. ศาสนามีความหมายว่าอย่างไร
 - ก. คำสั่งเสียของศาสดา
 - ข. คำสั่งสอนของศาสดา
 - ค. คำอันเป็นที่เคารพของศาสนา
 - ง. คำอันมีความหมายให้คนทำความดี
๒. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของศาสนา
 - ก. เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ
 - ข. เป็นเครื่องมือควบคุมสังคม
 - ค. เป็นบ่อเกิดของจริยธรรม วัฒนธรรม
 - ง. เป็นศูนย์รวมของคน ให้คนมาอยู่ร่วมกัน
๓. ข้อใดคือความสำคัญของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย
 - ก. เป็นรากฐานทางวัฒนธรรม
 - ข. เป็นที่เสาะแสวงหาโชคลาภ
 - ค. เป็นที่สั่งสมวัตถุและสิ่งมีค่าของคนไทย
 - ง. เป็นสาเหตุให้คนไทยต้องแขวนพระ บูชาพระป้องกันภัย
๔. ข้อใดเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย
 - ก. ประชาชนกราบไหว้พระ
 - ข. ทุกบ้านของประชาชนมีพระพุทธรูปบูชา
 - ค. ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทยนับถือพระพุทธศาสนา
 - ง. ประชาชนเข้าวัดทำบุญในทุก ๆ วันพระและวันสำคัญทางศาสนา
๕. สิ่งก่อสร้างใดเป็นเอกลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาของประเทศไทย
 - ก. พระพินนต
 - ข. พระพุทธรูป
 - ค. วัดโยธานิมิต
 - ง. เจดีย์ชเวดากอง

๖. เอกลักษณะของชาวไทยที่แสดงลักษณะนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คือข้อใด
- ก. การนั่งสมาธิ
 - ข. การสร้างวัด เจดีย์
 - ค. การทำบุญตักบาตร
 - ง. การพูดด้วยถ้อยคำสุภาพ
๗. พิธีกรรมใดได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา
- ก. พิธีโกนผมไฟ
 - ข. พิธีบูชาเทวดา
 - ค. พิธีสืบล้างบาป
 - ง. พิธีกรรมกรรมสวนะ
๘. ประเพณีใดเป็นประเพณีทางพระพุทธศาสนาของประเทศไทย
- ก. ประเพณีลิกขิม
 - ข. ประเพณีบุญพระเวด
 - ค. ประเพณีบุญเข้ากรรม
 - ง. ประเพณีในเทศกาลโคมไฟ
๙. วรรณคดีเรื่องใดเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาในประเทศไทย
- ก. ไตรภูมิพระร่วง
 - ข. ขุนช้าง ขุนแผน
 - ค. นิราศเมืองแกลง
 - ง. กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน
๑๐. ข้อใดเป็นลักษณะของชาวไทยจากอิทธิพลของพระพุทธศาสนา เป็นที่ประทับใจของชาวต่างชาติ
- ก. การชกมวยไทย
 - ข. การร้องเพลงไทย
 - ค. การแสดงพื้นบ้านไทย
 - ง. มรรยาทไทยและภาษาของชาวไทย

บัตรเนื้อหา

เรื่องที่ ๑ ศาสนาและความสำคัญ

ความหมายของศาสนา

ศาสนา คือ คำสั่งสอนของศาสดาผู้ประกาศศาสนา ประกอบด้วยหลักธรรม คำสอน แนวความเชื่อ และแนวการปฏิบัติต่าง ๆ ตามคติของแต่ละศาสนา เพื่อให้ผู้ปฏิบัติตามเกิดความสุขในชีวิต และให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ความสำคัญของศาสนา

ศาสนามีความสำคัญหลายอย่าง เช่น

- เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางใจ
- เป็นเครื่องมือควบคุมสังคม ทำให้คนเราอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข
- เป็นบ่อเกิดของจริยธรรม วัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ

ศาสนาทุกศาสนามีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ สอนให้ทุกคนทำความดี และละเว้นจากการทำความชั่ว ดังนั้น ทุกคนปฏิบัติตามคำสั่งของศาสนาที่ตนนับถืออย่างเคร่งครัด ส่งผลให้ชีวิตของผู้ปฏิบัติมีความสุข และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

องค์ประกอบของศาสนา

ศาสนามีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

๑. ศาสดา คือ ผู้ก่อตั้งและประกาศศาสนา
๒. คัมภีร์ คือ หลักธรรมคำสอนของศาสนา เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้นับถือได้ปฏิบัติตาม
๓. สาวก คือ ผู้สืบทอดศาสนา โดยเป็นผู้เผยแผ่หรือผู้สอนหลักธรรมทางศาสนา
๔. ศาสนสถาน คือ สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
๕. พิธีกรรม คือ การปฏิบัติพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสุขความเจริญ เป็นสิริมงคลต่อผู้ปฏิบัติ
๖. สัญลักษณ์ คือ เครื่องหมายหรือสิ่งแทนศาสนา เช่น พระพุทธรูป ศาสนามี เสนาธรรมจกเป็นสัญลักษณ์

	พระพุทธศาสนา	คริสต์	อิสลาม	พราหมณ์-ฮินดู	ซิกข์
ศาสดา	พระพุทธเจ้า	พระเยซู	ท่านนบีมุฮัมมัด	-	ท่านคุรุนานัก
คัมภีร์	พระไตรปิฎก	ไบเบิล	อัลกุรอาน	พระเวท	คัมภีร์สาหิฟ
สาวก	พระภิกษุสงฆ์	บาทหลวง	อิหม่าม	พราหมณ์	-
ศาสนสถาน	วัด	โบสถ์	มัสยิด หรือ สุเหร่า	โบสถ์ พราหมณ์	โบสถ์ซิกข์
พิธีกรรม	การเวียนเทียน การอุปสมบท ฯลฯ	พิธีรับศีล พิธีล้างบาป ฯลฯ	การละหมาด การถือศีลอด ฯลฯ	พิธีชำระบาป พิธีบูชาเทวดา ฯลฯ	พิธีปาหุล พิธีสังคัต ฯลฯ
สัญลักษณ์					

ประโยชน์ของศาสนา

๑. ศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนเรา ถ้าคนเราปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต อดทนอดกลั้น ขยันขันแข็ง ไม่มุงร้ายต่อผู้อื่น มีความกตัญญูกตเวที ก็จะมีคนรักใคร่นับถือ มีความสุข ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตด้านต่าง ๆ

๒. ศาสนาช่วยสนองความต้องการด้านจิตใจของคนเรา คนทุกคนต้องการความหวังและกำลังใจที่จะมีชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งจะเห็นว่าทุกศาสนามีหลักปฏิบัติที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนได้อย่างชัดเจน

๓. ศาสนาช่วยให้สังคมสงบสุข ถ้าสมาชิกในสังคมนำหลักคำสอนทางศาสนามาประพฤติปฏิบัติตาม ก็จะทำให้เป็นคนดีทั้งกาย วาจา และใจ ไม่กระทำความชั่วมีความเมตตากรุณาต่อกัน เมื่อทุกคนปฏิบัติดังนี้ สังคมย่อมเกิดความสงบสุข

บัตรกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๑ ทบทวนเนื้อหา

คำชี้แจง (ใช้เวลา ๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันศึกษาบัตรเนื้อหาบัตรเนื้อหาอย่างละเอียด
๒. ผลัดกันถาม – ตอบ จากเนื้อหาที่ได้ศึกษาไป

กิจกรรมที่ ๒ ผลัดกันถามตอบ

คำชี้แจง (ใช้เวลา ๕ นาที)

๑. นักเรียนอ่านทบทวน
๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ – ๖ คน แต่ละกลุ่มแบ่งฝ่าย ๒ ฝ่าย เล่นเกมเป่ายิง ขลุ่ย ฝ่ายที่ชนะได้เลือก เป็นผู้ถาม หรือผู้ตอบก่อน จากนั้นผู้ถามเลือกคำถาม ๔ คำถามแรกก่อน คำถามดังนี้

๒.๑ บอกความหมายของศาสนา

๒.๒ ศาสนามีความสำคัญอย่างไรบ้าง

๒.๓ ใครเป็นศาสดาของศาสนาพุทธ (ศาสนาซิกข์, ศาสนาอิสลาม , ศาสนาพราหมณ์หรือฮินดู, และศาสนาคริสต์)

๒.๔ สัญลักษณ์ศาสนาพุทธ (ศาสนาซิกข์, ศาสนาอิสลาม , ศาสนาพราหมณ์หรือฮินดู, และศาสนาคริสต์) เรียกว่าอะไร

๒.๕ พิธีกรรมศาสนาพุทธ (ศาสนาซิกข์, ศาสนาอิสลาม , ศาสนาพราหมณ์หรือฮินดู, และศาสนาคริสต์) เช่น พิธีกรรมอะไรบ้าง

๒.๖ สาวกของพระพุทธศาสนา ศาสนาซิกข์, ศาสนาอิสลาม , ศาสนาพราหมณ์หรือฮินดู, และศาสนาคริสต์) คือใคร มีหน้าที่อะไร

๒.๗ เหตุใดต้องมีหลักธรรมของแต่ละศาสนา

๒.๘ ศาสนาทุกศาสนามีสิ่งใดเหมือนกัน

๒.๙ ศาสนามีประโยชน์อย่างไร

๓. เมื่อครบ ๔ คำถาม แล้วผลัดให้ฝ่ายตอบเป็นผู้ถาม จากคำถามที่เหลือทั้งหมด (คำตอบ นักเรียนเขียนตอบลงในบัตรกิจกรรมกลุ่ม)

บัตรกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง เขียนคำถามที่ได้รับและตอบคำถามตามความเข้าใจของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

คำถามที่ ๑

.....

ตอบ

.....

คำถามที่ ๒

.....

ตอบ

.....

คำถามที่ ๓

.....

ตอบ

.....

คำถามที่ ๔

.....

ตอบ

.....

.....

แบบฝึกหัดที่ ๑
เรื่องที่ ๑ ศาสนาและความสำคัญ

คำชี้แจง จิตเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกและเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่ผิด (๑๐ คะแนน)

- _____๑. ศาสนา คือ คำสั่งสอนของศาสดาผู้ประกาศศาสนา เพื่อให้ผู้ปฏิบัติตามเกิด
ความเจริญในชีวิต
- _____๒. ศาสนามีความสำคัญคือ เป็นที่ให้ประชาชนทุกคนไปแสดงความเคารพ บูชา
- _____๓. ศาสนาทุกศาสนาสอนให้คนทำตามคำสอนของศาสนาคือทำจิตใจให้บริสุทธิ์
- _____๔. สาวก คือ ผู้เผยแผ่หรือปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา
- _____๕. ศาสนาทุกศาสนามีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ สอนให้ทุกคนทำความดี
และละเว้นความชั่ว
- _____๖. ศาสนสถานที่สำคัญของศาสนาพุทธ คือ วัด
- _____๗. พิธีกรรมของศาสนาพุทธ คือ พิธีรับศีล พิธีล้างบาป
- _____๘. ศาสดาของศาสนาคริสต์ คือ ท่านนบีมุฮัมมัด
- _____๙. ศาสนาช่วยให้เกิดการแบ่งชนชั้นวรรณะ
- _____๑๐. ศาสนาช่วยให้สังคมของเรามีความสงบสุข

ทำได้.....คะแนน

อ่านคำถาม
ทบทวนให้ดีก่อนนะ

บัตรเนื้อหา

เรื่องที่ ๒ ความหมายพระพุทธศาสนา

ความหมาย

พระพุทธศาสนา โดยความหมายแล้ว หมายถึง ศาสนาแห่งความรู้แจ้ง เป็นศาสนาที่มีพระรัตนตรัยเป็นสรณะ อันสูงสุด อันได้แก่ พระพุทธเจ้า พระธรรม และ พระสงฆ์ โดยพระรัตนตรัยทั้ง ๓ นี้ย่อมมีคุณเกี่ยวพันเป็นอันเดียวกัน จะแยกออกจากกันโดยเฉพาไม่ได้ด้วยพระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ธรรมก่อนแล้วสอนให้พระสงฆ์รู้ธรรม พระธรรมนั้น พระสงฆ์ซึ่งเป็นสาวกของพระพุทธเจ้าย่อมต้องจำไว้ ปฏิบัติและสั่งสอนสืบต่อพระศาสนา พระรัตนตรัยนี้เปรียบด้วยรัตนะวิเศษที่มีราคาอย่างสูง คือ แก้ว จึงเรียกพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ว่า รัตนะ คำว่า “รัตนะ” แปลว่าแก้ว สิ่งมีค่าสูงยิ่ง สิ่งประเสริฐ ซึ่งคำว่ารัตนะในที่นี้จะหมายถึงพระรัตนตรัย ซึ่งก็คือแก้ว ๓ ดวง ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนาก็คือนับถือแก้ว ๓ ดวงนี้ว่ามีคุณ ย่อมจะเป็นที่พึ่งที่ระลึกแก่ตน

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ มีความสำคัญต่อสังคมไทย ในฐานะเป็นรากฐานทางวัฒนธรรม สังคมและการดำรงชีวิตของคนไทย ประเทศไทยได้รับเอาวัฒนธรรมมาจากพระพุทธศาสนามาประเพณีปฏิบัติเป็นวิถีชีวิต จนกลายมาเป็นรูปแบบเอกลักษณ์เฉพาะของคนไทย พระพุทธศาสนาจึงถือว่าเป็นเอกลักษณ์และมรดกของชนชาติไทย ซึ่งจะเห็นได้จากการที่มีวัดกระจายอยู่ทั่วไปในทุกหมู่บ้าน ทุกชุมชนของสังคมไทย วัดจัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนไทย ทั้งมีบทบาทต่อสังคมในฐานะเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทำบุญตามประเพณี จัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เป็นที่พบปะสร้างสรรค์เนื่องในโอกาสต่าง ๆ

เอกลักษณ์ของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ เห็นได้ชัด ดังนี้

๑. ประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา

ภาพที่ ๑ : ความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ที่มา : สุณีย์ ขอบรส. ๒๕๕๔.

๒. ประมุขของชาติไทย ทรงเป็นพุทธมามกะทุกพระองค์

ภาพที่ ๒ : พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงผนวชในพระพุทธศาสนา

เมื่อวัน จันทรที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๕๕

ที่มา : http://www.fernsiam.com/Our_The_King/HM-๑๕.jpg

๓. พระราชพิธีและรัฐพิธีต่าง ๆ มีพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาร่วมอยู่ด้วย

ภาพที่ ๓ : พิธีกรรมวันธรรมสวนะ (การประชุมฟังธรรม) ในวันพระ
ที่มา : สุณีย์ ขอบรส. ๒๕๕๔.

๔. กิจกรรมทางสังคมทั้งหมดของประชาชนทั่วไป จะมีพิธีกรรมทางศาสนาแทรกอยู่ด้วยเสมอ เช่น การเกิด การขึ้นบ้านใหม่ การสมรส และงานฉลองต่างๆ ตลอดจนงานศพ ตั้งแต่เกิดเกิดจนตายก็ว่าได้

ภาพที่ ๔ : ทำบุญเนื่องในโอกาสวันคล้ายวันเกิด
ที่มา : สุณีย์ ขอบรส. ๒๕๕๔.

๕. สิ่งก่อสร้างต่างๆ ในประเทศไทย ซึ่งเป็นที่รู้จักของคนทั่วโลก ได้แก่ โบสถ์ เจดีย์ วิหาร หรือศาลาการเปรียญ เป็นต้น

ภาพที่ ๕ : เจดีย์สามท่านเจ้าคุณวัดไผ่ล้อมและวัดโยธานิมิต (พระอารามหลวง)

ที่มา : <http://www.culture.go.th/culturemap/pictures/map/๒๓๐๐๐-๕-๑.jpg>

๖. รูปแบบการปฏิบัติของพระสงฆ์และจริยาวัตรต่าง ๆ เช่น การรักษาศีล การบิณฑบาต การนุ่งห่ม ซึ่งมีปรากฏให้เห็นเฉพาะสังคมไทย

ภาพที่ ๖ : รูปแบบการปฏิบัติของพระสงฆ์ การบิณฑบาต

ที่มา : สุณีย์ ขอบรส. ๒๕๕๔.

เอกลักษณ์ของประเทศไทยที่กล่าวมานี้ถือว่าได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา จนกลายเป็นมรดกของชนชาติไทยตราบนานเท่าทุกวันนี้

บัตรกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๑ ทบทวนเนื้อหา

คำชี้แจง (ใช้เวลา ๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันศึกษาบัตรเนื้อหาบัตรเนื้อหาอย่างละเอียด
๒. พลัดกันถาม – ตอบ จากเนื้อหาที่ได้ศึกษาไป

กิจกรรมที่ ๒ แผนที่ความคิด

คำชี้แจง (ใช้เวลา ๑๐ นาที)

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ – ๖ คน
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาทบทวนใบความรู้ที่ ๒ เรื่องความหมายพระพุทธศาสนา
๓. นำความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาทำแผนที่ความคิด
๔. ร่วมกันอภิปรายและนำเสนอแผนที่ความคิดของกลุ่มตน
๕. คัดเลือกกลุ่มที่สามารถทำได้ดีที่สุด เป็นกลุ่มต้นแบบของผู้ที่ทำผลงานได้ยอดเยี่ยม มีความถูกต้อง สะอาด สวยงาม และสร้างสรรค์

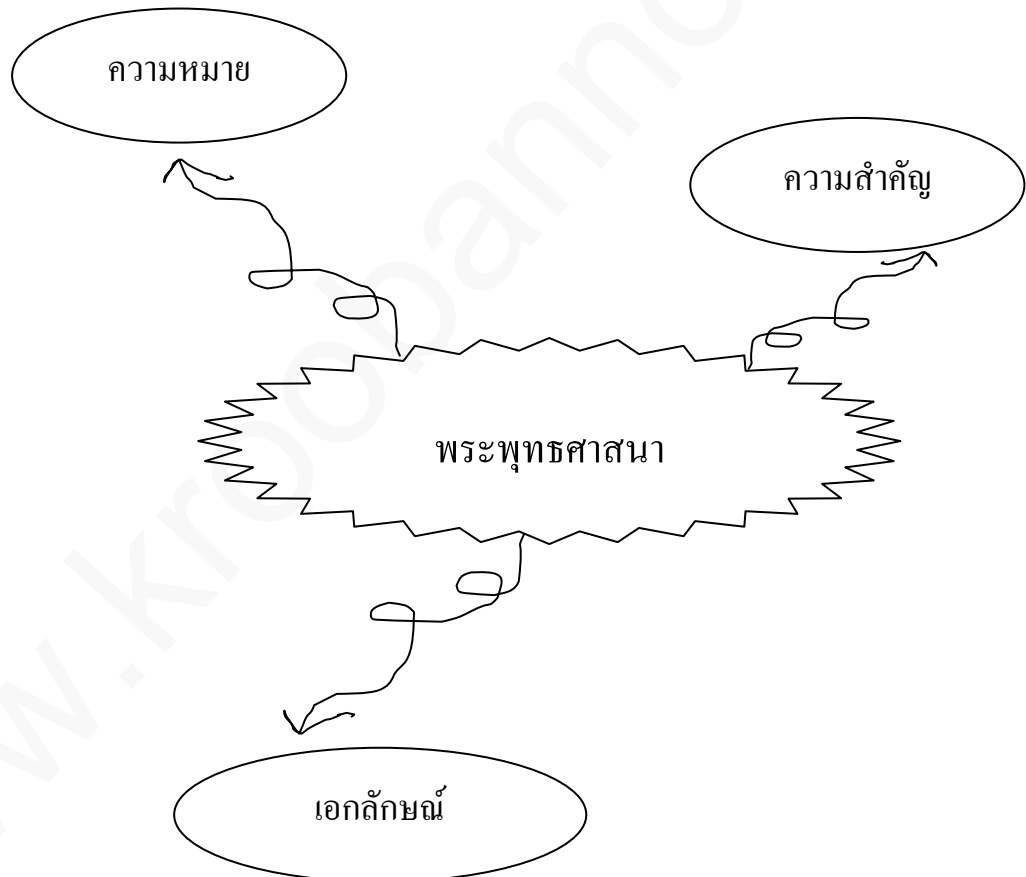
ตั้งใจศึกษา
กันดีทุกคนนะโยม

บัตรกิจกรรมกลุ่ม
แผนที่ความคิด

กลุ่ม.....

- สมาชิก ๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.

แบบฝึกหัดที่ ๒

เรื่องที่ ๒ ความหมายพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง โยงเส้นสัมพันธ์ (๑๐ คะแนน)

๑. พระพุทธศาสนา	*	* ก. สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา
๒. รัตนตรัย	*	* ข. ทรงเป็นพุทธมามกะ
๓. วัด	*	* ค. จริยวัตรของพระสงฆ์
๔. ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	*	* ง. ศาสนาแห่งความรู้แจ้ง
๕. ประมุขของชาติไทย	*	* จ. พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
๖. ประชาชนส่วนใหญ่นับถือ	*	* ฉ. การบิณฑบาต
๗. การบิณฑบาต	*	* ช. เป็นรากฐานการดำรงชีวิต
๘. การประทุมฟังธรรม	*	* ซ. พิธีกรรมวันธรรมสวนะ
๙. สิ่งก่อสร้าง เอกลักษณะ ของพระพุทธศาสนา	*	* ฌ. นับถือพระพุทธศาสนา
๑๐. จริยวัตรของพระสงฆ์	*	* ญ. เจดีย์ โบสถ์ วิหาร

ทำได้.....คะแนน

บัตรเนื้อหา

เรื่องที่ ๓ พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติไทย ซึ่งมีหลักคำสอนที่มีเหตุผล ทนต่อการพิสูจน์ เพราะเป็นสัจธรรมอันประเสริฐ ได้มาสัมพันธ์แนบแน่นกับวิถีชีวิตคนไทยอย่างลึกซึ้ง การดำเนินชีวิตประจำวันในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ตลอดจนขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและระบบจรรยาบรรณ ล้วนแต่มีเอกลักษณ์เป็นลักษณะพุทธ เพราะได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา

โดยเหตุนี้ พุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน จึงมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน พุทธศาสนาจึงมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน และชีวิตประจำวันเองจะดำเนินไปได้ด้วยดี ต้องมีพุทธศาสนาเป็นวิถีทาง ให้ชีวิตปลอดภัย ประสบความสุขความสำเร็จ ให้เกิดแก่ตนเองและสังคมโดยส่วนรวมอีกด้วย

ภาพที่ ๑ : แสดงพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชน

การทำบุญตักบาตร งานบุญขึ้นบ้านใหม่ พิธีแต่งงาน และงานศพ

ที่มา : <http://www.centerwedding.com/images/news/๒๐๑๒>

_๐๔_๒๔_๑๔๓๘๓๓_๐_DjLNBmNI.jpg

พระพุทธศาสนากับประเพณี

ประเพณีไทยอันดีงามที่สืบทอดต่อกันมานั้น ล้วนแตกต่างกันไปตามความเชื่อ ความผูกพันของผู้คนต่อพุทธศาสนาและการดำรงชีวิตที่สอดคล้องประสานกับฤดูกาลและ ธรรมชาติอย่างชาญฉลาดของชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่น ทั่วแผ่นดินไทย เช่น

ภาคเหนือ

ประเพณีบวชลูกแก้ว เป็นประเพณีของคนไตหรือชาวไทยใหญ่ ที่จังหวัด แม่ฮ่องสอน หรือ “ปอยส่างลอง” เป็นงานประเพณีบวชลูกแก้วของไทยใหญ่ เป็นการบรรพชาสามเณรให้สืบทอดพระพุทธศาสนา และเพื่อเรียนรู้พระธรรมคำสั่งสอน ของพระพุทธเจ้า โดยมีความเชื่อว่า ถ้าได้บวชให้ลูกของตนเป็นสามเณรจะได้านิสงส์ ๘ กัลป์ บวชลูกคนอื่นเป็นสามเณรได้อานิสงส์ ๔ กัลป์ และหากได้อุปสมบทลูกของตน เป็นพระภิกษุสงฆ์ จะได้านิสงส์ ๑๒ กัลป์ และได้อุปสมบทลูกคนอื่นจะได้านิสงส์ ๘ กัลป์ และเพื่อเป็นการสืบทอดประเพณีที่มีมาดั้งเดิม

ภาพที่ ๘ : ประเพณีบวชลูกแก้วหรือปอยส่างลอง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ที่มา : <http://personal.swu.ac.th/students/hm๔๖๑๑๐๑๓๐/web/page๑.htm>

ประเพณีทานขันข้าว คือ ประเพณีการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้วาย ชนม์ไปแล้ว เป็นวัฒนธรรมที่แสดงถึงความกตัญญูอีกแบบหนึ่งของชาวไทย โดยนำ สำหรับกับข้าวไปถวายวัดในวันเทศกาลสำคัญ เช่น สงกรานต์ เข้าพรรษาและออกพรรษา หรือทำบุญอุทิศส่วนกุศลในโอกาสอื่น ๆ

ภาพที่ ๙ : ประเพณีทานขันข้าวจังหวัดลำปาง

ที่มา : <http://personal.swu.ac.th/students/hm๔๓๑๑๐๑๓๐/web/page๔.htm>

ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ เป็นประเพณีที่มีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย เกิดจากความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารของพระพุทธรูปสำคัญคู่บ้านคู่เมืองคือพระพุทธรูปทรงมารชา ซึ่งคนหาปลาสองสามีภรรยาทอดแหได้ที่วังเกาะระสารในบริเวณลุ่มน้ำป่าสักในเขตตัวเมืองเพชรบูรณ์ จึงนำไปไว้ที่วัดไตรภูมิ เมื่อถึงเทศกาลสารทพระพุทธรูปองค์นี้จะหายไปและชาวบ้านจะพบมาเล่นน้ำที่บริเวณที่ค้นพบเดิม ดังนั้นในเทศกาลทำบุญสารทหลังจากทำบุญเสร็จแล้วจะมีพิธีอัญเชิญพระพุทธรูปทรงมารชาลงริ้วขบวนเรือไปสงวนน้ำที่วังเกาะระสาร แต่ปัจจุบันนำมาทำพิธีที่ท่าหน้าของวัดโบสถ์ชนะมารในวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐

ภาพที่ ๑๐ : ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ จังหวัดเพชรบูรณ์

ที่มา : <http://personal.swu.ac.th/students/hm๔๓๑๑๐๑๓๐/web/page๕.htm>

ภาคอีสาน

ประเพณีแห่เทียน วันเข้าพรรษา ตามประเพณีทางศาสนาแต่เดิม ประชาชนนำเทียนที่หล่อและแกะสลักสวยงามถวายพระสงฆ์ เพื่อจุดบูชาระหว่างเข้าพรรษา ต่อมาจัดให้มีการประกวดต้นเทียนพรรษาโดยแบ่งเป็น ๓ ประเภทได้แก่ ประเภทมัดรวมติดลาย ประเภทติดพิมพ์ และประเภทแกะสลัก ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดเป็นงานประจำปีและงานระดับชาติ โดยเพิ่มกิจกรรมและระยะเวลาการจัดงาน เช่น มีการสมโภชเทียนพรรษาพระราชทาน จัดงานพาแลง แสงศิลป์วัฒนธรรมพื้นเมือง และการประกวดธิดาเทียน

ภาพที่ ๑๑ : ประเพณีแห่เทียนพรรษา

ที่มา : สุณีย์ ขอบรส. ๒๕๕๔.

บุญชะเหวด หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า บุญมหาชาติ เป็นประเพณีบุญตามฮีตสิบสอง^๑ ของชาวอีสาน แต่ถ้าถือเป็นเรื่องทาน ก็เป็นประเพณีการบริจาคทานครั้งยิ่งใหญ่ ก็พอจะอนุมานได้ถึงสภาพทั่วไป ของชาวอีสานว่า ดอกจิก ดอกจาน บานราวดันเดือน ๓ พุทธศาสนิกชนจะเก็บดอกไม้เหล่านี้ มาร้อยเป็นมาลัยเพื่อตกแต่งศาลาการเปรียญสำหรับบุญมหาชาติและในงานนี้ก็จะมีการเทศน์มหาชาติ ซึ่งถือว่าเป็นงานอันศักดิ์สิทธิ์ผู้ใดฟังเทศน์มหาชาติจบภายในวันเดียว และบำเพ็ญอุณจามความดี จะได้อานิสงส์ไปเกิดในภพหน้า

^๑ ฮีตสิบสอง หมายถึงประเพณีที่ประชาชนในภาคอีสานปฏิบัติกันมาในโอกาสต่าง ๆ ทั้งสิบสองเดือนของแต่ละปี

ภาพที่ ๑๒ : ประเพณีบุญผะเหวด จังหวัดร้อยเอ็ด

ที่มา : <http://personal.swu.ac.th/students/hm๔๓๑๑๐๑๓๐/web/page๒๔.htm>

ภาคกลาง

ประเพณีกวนข้าวทิพย์ จังหวัดชัยนาท ตามประวัติสมัยพุทธกาล เชื่อว่านางสุชาดา ได้นำข้าวทิพย์ หรือข้าวมธุปายาสถวายพระพุทธเจ้า ก่อนที่พระองค์จะได้ตรัสรู้ในวันเพ็ญเดือนสิบสอง ดังนั้นชาวพุทธจึงถือว่าข้าวทิพย์ หรือข้าวมธุปายาสเป็นอาหารทิพย์ และได้ทำถวายแด่พระสงฆ์ในฤดูก่อนเดือนสิบสอง

ภาพที่ ๑๓ : ประเพณีกวนข้าวทิพย์ จังหวัดชัยนาท

ที่มา : <http://personal.swu.ac.th/students/hm๔๓๑๑๐๑๓๐/web/page๑๔.htm>

การทำบุญโคนไม้ เป็นประเพณีพื้นบ้านอย่างหนึ่งของจังหวัดตราดที่ทำเป็นประจำทุกปี สะท้อนให้เห็นถึงความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของคนในหมู่บ้าน ในชุมชน การทำบุญโคนไม้และการทำบุญตามสถานที่สำคัญในหมู่บ้าน นอกจากจะให้ผลในการดำเนินชีวิตโดยตรงแก่ผู้ใหญ่แล้ว ยังเป็นการปลูกฝังให้ลูกหลานของตนรู้จักรักป่า แผ่นดิน และพื้นน้ำ ไม่คิดที่จะทำลายธรรมชาติ ที่ตนต้องพึ่งพาอาศัยในขณะเดียวกันยังสอดแทรกคุณธรรมเรื่องความกตัญญูรู้คุณสืบทอดให้แก่ลูกหลานในหมู่บ้าน ให้รู้จักการทำบุญให้ทาน มีความเมตตาเอื้อเฟื้อ รู้จักรักผู้อื่น อันเป็นคุณธรรมหลักของการอยู่ร่วมกัน

ภาพที่ ๑๔ : ประเพณีทำบุญโคนไม้ จังหวัดตราด

ที่มา : <http://personal.swu.ac.th/students/hm๔๓๑๐๑๓๐/web/page๑๓.htm>

ภาคใต้

ประเพณีลากพระ โดยกำหนดวันลากพระทำกันในวันออกพรรษา คือวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ โดยตกลงนัดหมายลากพระไปยังจุดศูนย์รวม วันรุ่งขึ้น แรม ๒ ค่ำ เดือน ๑๑ จึงลากพระ ซึ่งการปฏิบัติประเพณีนี้ เป็นไปตามความเชื่อว่า เมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าได้เสด็จไปจำพรรษา ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์เพื่อโปรดพระมารดา เมื่อครบพรรษาแล้ว จึงเสด็จกลับมายังโลกมนุษย์ พุทธศาสนิกชนไปรับเสด็จ แล้วอัญเชิญพระพุทธเจ้าประทับบนบุษบกแล้วแห่แหน

ภาพที่ ๑๕ : ประเพณีลากพระ จังหวัดนครราชสีมา

ที่มา : <http://personal.swu.ac.th/students/hm๔๖๑๐๑๑๓๐/web/page๑๕.htm>

ประเพณีและอารยธรรมไทยยังนำมาซึ่งการท่องเที่ยว เป็นที่รู้จักและประทับใจแก่ชาติอื่น นับเป็นมรดกอันล้ำค่าที่เรา คนไทยควรอนุรักษ์และสืบสานให้ยิ่งใหญ่ตลอดไป

พระพุทธศาสนากับศิลปะ

พระพุทธศาสนาเป็นบ่อเกิดของศิลปะแขนงต่าง ๆ หลายแขนง เช่น จากแรงศรัทธาที่ชาวพุทธมีต่อศาสนาทำให้ร่วมแรงร่วมใจกันก่อสร้างวัด ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมที่มีความงดงาม มีการวาดภาพ เป็นภาพจิตรกรรมฝาผนัง เพื่ออธิบายคำสอนและพุทธประวัติ คำสอนจากชาดกต่าง ๆ ทำให้เกิดงานจากวรรณกรรมของไทยหลายเรื่อง เกิดงานพุทธปฏิมาหรือรูปแทนองค์พระพุทธเจ้า สะท้อนศิลปะและความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาในแต่ละยุคสมัย

จากความเจริญรุ่งเรืองทางศิลปะของประเทศไทยได้รับความสนใจจากชาวต่างชาติ ว่าเป็นเมืองที่มีศิลปะงดงามยากที่จะหาชาติใดเหมือน ศิลปะที่ปรากฏล้วนแต่มีความประณีตสวยงาม ตรงตาตรงใจแก่ผู้พบเห็น ซึ่งศิลปกรรมเหล่านั้นได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา ดังเช่น

วัดวาอารามต่าง ๆ สวยสดงดงาม ภาพจิตรกรรมฝาผนังที่งดงาม ละเอียดอ่อน
เขียนเรื่องราวในพระพุทธศาสนา และชาดกต่าง ๆ

ภาพที่ ๑๖ : พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม

ที่มา : <http://www.matichon.co.th/online/๒๐๑๒/๐๘/๑๓๔๕๔๓๑๕๕๓๑๓๔๕๔๓๒๑๒๒1.jpg>

ภาพที่ ๑๗ : ภาพจิตรกรรมฝาผนังล้านนา

ที่มา : <http://www.matichon.co.th/online/๒๐๑๒/๐๘/๑๓๔๕๔๓๑๕๕๓๑๓๔๕๔๓๒๑๒๒1.jpg>

นอกจากนั้นศิลปะทางดนตรีมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา โดยมีวัดเป็น
แหล่งกำเนิดและอนุรักษ์ศิลปะดนตรี ด้วยวัดเป็นศูนย์กลางชุมชน จึงเป็นแหล่งกำเนิด
หรือปรากฏตัวของดนตรีในโอกาสงานต่าง ๆ ทั้งงานมงคลและอวมงคล

พระพุทธศาสนากับวรรณคดี

วรรณคดีไทยถือว่าเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งที่อยู่กับประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยอดีต ซึ่งจะเห็นได้จากผลงานจะมีในทุกยุคทุกสมัย และในเกือบทุกเรื่องนั้นจะเห็นได้ว่า จะมีพระพุทธศาสนาเข้ามามีอิทธิพลต่อเรื่องราวต่าง ๆ ในวรรณคดี เป็นเพราะคนไทยตั้งแต่สมัยอดีตมีความผูกพันกับศาสนามาก โดยเฉพาะศาสนาพุทธซึ่งได้ชื่อว่าเป็นศาสนาประจำชาติของไทย ดังเช่น วรรณคดี เรื่องไตรภูมิพระร่วง เป็นวรรณคดีทางพุทธศาสนาที่เก่าแก่และสำคัญเล่มหนึ่งของไทย อายุกว่า ๖๐๐ ปี แต่งขึ้นโดยพญาลิไทย (พระมหาธรรมราชาที่ ๑) พระมหากษัตริย์องค์ที่ ๔ แห่งราชวงศ์พระร่วง กรุงสุโขทัย เมื่อ พ.ศ. ๑๘๘๘ ทรงแต่งขึ้นเพื่อเทศนาแก่พระมารดา และสั่งสอนประชาชน ได้ทรงแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ตลอดจนชี้ให้เห็นผลบาปและผลบุญที่คนทั้งหลายได้กระทำไว้

ภาพที่ ๑๘ : ภาพในวรรณคดีเรื่องไตรภูมิพระร่วง

ที่มา : <http://www.pirun.ku.ac.th/~b๕๑๐๕๐๒๕/works/powerpoint.ppt>

บัตรกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๑ ทบทวนเนื้อหา

คำชี้แจง (ใช้เวลา ๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันศึกษาบัตรเนื้อหาบัตรเนื้อหาอย่างละเอียด
๒. พลัดกันถาม – ตอบ จากเนื้อหาที่ได้ศึกษาไป

กิจกรรมที่ ๒ รวบรวมภาพ ประเพณี ศิลปะ และชีววรรณคดี ที่เกี่ยวข้องกับ

พระพุทธศาสนา จัดทำเป็นใบงาน

คำชี้แจง (ใช้เวลา ๒๐ นาที)

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ – ๖ คน
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาทบทวนใบความรู้ที่ ๓ เรื่องพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม
๓. นำความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเพื่อรวบรวมภาพ ประเพณี ศิลปะ และชีววรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา
๔. ดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยจัดทำเป็นใบงาน รวบรวมจาก หนังสือพิมพ์ นิตยสารที่ไม่ใช่แล้ว ภาพถ่าย (ครูได้ให้นักเรียนเตรียมหนังสือพิมพ์ ภาพ และนิตยสารเก่ามาแล้วล่วงหน้าก่อนชั่วโมงเรียน) นำมาใช้จัดทำใบงาน นอกจากนั้นยังนำหนังสือวรรณคดีต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้ศึกษาความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหรือไม่ เรื่องอะไร และมีหลักธรรมคำสอนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด
๕. ร่วมกันอภิปรายและนำเสนอผลงานของกลุ่มตนที่ได้รวบรวมมา
๖. นำผลงานติดป้ายผลงานนักเรียน เพื่อให้เพื่อน ๆ ได้ศึกษาต่อไป

ตั้งใจศึกษา
กันดีทุกคนนะโยม

ใบงาน
เรื่อง พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม

คำชี้แจง รวบรวมภาพ ประเพณี ศิลปะ และชื่อวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา
กลุ่ม.....

สมาชิก ๑.....
๒.....
๓.....
๔.....
๕.....
๖.....

ภาพประเพณี.....

ภาพศิลปะ

และวรรณคดีเรื่อง.....

แบบฝึกหัดที่ ๓

เรื่องที่ ๓ พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม

คำชี้แจง เติมคำที่กำหนดให้ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

สังฆกรรม	ปอยส่างลอง	อุ้มพระดำน้ำ	แห่เทียน	ไตรภูมิพระร่วง
กวนข้าวทิพย์	ทำบุญโชนไม้	ลากพระ	จิตรกรรม	ศูนย์กลาง

๑. วัดเป็นแหล่งกำเนิดและอนุรักษ์ศิลปประเพณี ด้วยวัดเป็น.....ของชุมชน
๒. วรรณคดีไทยเรื่อง.....เป็นวรรณคดีทางพระพุทธศาสนาที่เก่าแก่และสำคัญ
๓. ประเพณี.....ทำกันในวันออกพรรษา เพื่ออันเชิญพระพุทธเจ้าประทับบนบุษบกเพื่อแห่แหน
๔. การ.....เป็นประเพณีพื้นบ้านจังหวัดตราด เพื่อปลูกฝังให้ลูกหลานรักป่า แผ่นดิน และพื้นน้ำ
๕. ความเชื่อตามประวัติสมัยพุทธกาลของชาวชัณนาท ตามประเพณี.....เพื่อถวายแด่พระสงฆ์ในฤดูก่อนเดือนสิบสอง
๖. ประเพณีวันเข้าพรรษาที่ปฏิบัติกันมาของชาวอุบลราชธานี คือประเพณี.....
๗. ประเพณี.....มีแห่งเดียวในประเทศไทย ที่เชื่อในอิทธิฤทธิ์ของพระพุทธรูป
๘. บวชลูกแก้ว หรือเป็นงานประเพณีบรรพชาสามเณรชาวไทยใหญ่
๙. พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย เพราะมี.....อันประเสริฐ
๑๐. ภาพวาด.....ฝาผนัง เป็นภาพแสดงคำสอนและพุทธประวัติของพระพุทธเจ้า

ทำได้.....คะแนน

บัตรเนื้อหา

เรื่องที่ ๔ ความสัมพันธ์ของศาสนากับการดำเนินชีวิต

พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน วิถีชีวิตของคนไทยจึงได้เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาทุกกิจกรรมได้หล่อหลอมให้คนไทยมีลักษณะนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจดี มีความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส ซึ่งเป็นลักษณะที่โดดเด่นเป็นที่ประทับใจของชาวต่างชาติ เห็นได้ชัดเจนจากสิ่งต่าง ๆ ลักษณะการปฏิบัติ อันได้แก่ มรรยาทไทยและภาษาของชาวไทย

ภาพที่ ๑๕ : ภาพแสดงเอกลักษณ์ไทย

ที่มา : สุณีย์ ขอบรส. ๒๕๕๔.

มรรยาทไทย

มรรยาท หมายถึง กิริยาท่าทาง วาจาที่สุภาพเรียบร้อย แบ่งเป็นมรรยาททางกาย และมรรยาททางวาจา

มรรยาททางกาย เช่น การไหว้ การกราบ การยืน การเดิน การนั่ง การกิน การแต่งกาย เป็นต้น

ภาพที่ ๒๐ : ภาพแสดงมรรยาททางกาย
ที่มา : สุนิย์ ขอบรส. ๒๕๕๔.

มรรยาททางวาจา เช่น พูดสุภาพ พูดไพเราะ พูดความจริง และเว้นจากการพูดโกหกนินทา

ภาพที่ ๒๑ : ภาพแสดงมรรยาททางวาจา การพูดคุย การสนทนาด้วยความสุภาพ
ที่มา : สุนิย์ ขอบรส. ๒๕๕๔.

ภาษา

ภาษา เป็นส่วนประกอบสำคัญในวัฒนธรรม คำในภาษาไทยหลายคำมีที่มาจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในพระพุทธศาสนา เช่น ชื่อคน ชื่อสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น

ภาษาบาลี – สันสกฤต เป็นภาษาที่บันทึกจารึกคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา จึงทำให้มีอิทธิพลต่อภาษาไทยอย่างมากมาย จะเห็นได้ในหลาย ๆ แห่งที่ภาษาบาลี – สันสกฤต ปะปนอยู่ในภาษาไทยทั้งภาษาเขียนและภาษาพูด ซึ่งจะแทรกอยู่ในทั่ว ๆ ไป เช่น คำศัพท์ที่ออกเสียงง่าย ๆ สะดวก ๆ เช่น ชันดี ชิวหา ศิลปะ เกษียณ แพทย์ สังขมารดา สีกา เคารพ ฯลฯ โดยเฉพาะชื่อของคนไทยนิยมใช้ภาษาบาลี เช่น เชษฐา วิทยา เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่า พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมไทยด้านภาษาอย่างยิ่งอีกด้านหนึ่ง

ภาพที่ ๒๒ : นิพนธ์ทางพระพุทธศาสนาที่เก่าแก่ที่สุดของไทย

ที่มา : http://mahamakuta.inet.co.th/T-BOOK/๕๒๑_pb.jpg

บัตรกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๑ ทบทวนเนื้อหา

คำชี้แจง (ใช้เวลา ๕ นาที)

๑. นักเรียนร่วมกันศึกษาบัตรเนื้อหาบัตรเนื้อหาอย่างละเอียด
๒. พลัดกันถาม – ตอบ จากเนื้อหาที่ได้ศึกษาไป

กิจกรรมที่ ๒ เปิดพจนานุกรมหาชื่อเพื่อนในชั้นเรียนเป็นภาษาบาลี - สันสกฤต

คำชี้แจง (ใช้เวลา ๑๐ นาที)

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ – ๖ คน
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาทบทวนใบความรู้ที่ ๔ เรื่องความสัมพันธ์ของศาสนากับการดำเนินชีวิต
๓. นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึง ความสัมพันธ์ของศาสนากับการดำเนินชีวิตของนักเรียนเขียนบันทึกลงในใบงานเพื่อสรุปผลการอภิปรายกลุ่ม
๔. นักเรียนหาชื่อเพื่อนที่เป็นภาษาบาลี – สันสกฤต โดยใช้พจนานุกรมช่วยในการหาชื่อเพื่อนเป็นภาษาบาลี – สันสกฤตหรือไม่ โดยคัดเลือกมา ๕ ชื่อ พร้อมอธิบายความหมาย
๕. นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้น
๖. ร่วมกันอภิปรายและนำเสนอผลงานของกลุ่มตนที่ได้รวบรวมมา
๗. ช่วยกันอภิปราย มรรยาทไทยและภาษาไทย มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนอย่างไร

ตั้งใจศึกษา
กันดีทุกคนนะโยม

ใบงาน

เรื่อง ความสัมพันธ์ของศาสนากับการดำเนินชีวิต

คำชี้แจง อภิปรายความสัมพันธ์ของศาสนากับการดำเนินชีวิตลงในช่องที่กำหนดให้
พร้อมเขียนชื่อเพื่อนที่เป็นภาษาบาลี - สันสกฤต จำนวน ๕ ชื่อ

กลุ่ม.....

- สมาชิก ๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อเพื่อนที่มีภาษาบาลี- สันสกฤต

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

แบบฝึกหัดที่ ๔

เรื่องที่ ๔ ความสัมพันธ์ของศาสนากับการดำเนินชีวิต

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

๑. พระพุทธศาสนาในประเทศไทยเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยใด

ตอบ

๒. กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาทุกกิจกรรมได้หล่อหลอมนิสัยคนไทยให้เป็นเช่นใด

ตอบ

๓. ลักษณะที่โดดเด่นของชาวไทยเป็นที่ประทับใจของชาวต่างชาติคืออะไร

ตอบ

๔. มรรยาท หมายถึงอะไร

ตอบ

๕. มรรยาททางกายที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาของชาวไทยได้แก่การกระทำอย่างไร

ตอบ

๖. มรรยาททางวาจาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาของชาวไทยได้แก่การกระทำอย่างไร

ตอบ

๗. เหตุใดภาษาบาลี – สันสกฤต จึงมีอิทธิพลต่อภาษาไทย

ตอบ

๘. คำว่า เชษฐา วิทยา เป็นชื่อคนไทยที่ได้รับอิทธิมาจากภาษาใด

ตอบ

๙. นักเรียนพบภาษาบาลี – สันสกฤต ในชีวิตประจำวันจากที่ใดบ้าง

ตอบ

๑๐. นักเรียนคิดว่าศาสนามีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของนักเรียนอย่างไร

ตอบ

ทำได้.....คะแนน

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๑. สิ่งก่อสร้างใดเป็นเอกลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาของประเทศไทย
 - ก. พระพินนต
 - ข. พระพุทธรูป
 - ค. วัดโยธานิมิต
 - ง. เจดีย์ชเวดากอง
๒. ศาสนามีความหมายว่าอย่างไร
 - ก. คำสั่งเสียของศาสดา
 - ข. คำสั่งสอนของศาสดา
 - ค. คำอันเป็นที่เคารพของศาสนา
 - ง. คำอันมีความหมายให้คนทำความดี
๓. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของศาสนา
 - ก. เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ
 - ข. เป็นเครื่องมือควบคุมสังคม
 - ค. เป็นบ่อเกิดของจริยธรรม วัฒนธรรม
 - ง. เป็นศูนย์รวมของคน ให้คนมาอยู่ร่วมกัน
๔. ข้อใดคือความสำคัญของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย
 - ก. เป็นรากฐานทางวัฒนธรรม
 - ข. เป็นที่เสาะแสวงหาโชคลาภ
 - ค. เป็นที่สั่งสมวัตถุและสิ่งมีค่าของคนไทย
 - ง. เป็นสาเหตุให้คนไทยต้องแขวนพระ บูชาพระป้องกันภัย
๕. ข้อใดเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย
 - ก. ประชาชนกราบไหว้พระ
 - ข. ทุกบ้านของประชาชนมีพระพุทธรูปบูชา
 - ค. ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทยนับถือพระพุทธศาสนา
 - ง. ประชาชนเข้าวัดทำบุญในทุก ๆ วันพระและวันสำคัญทางศาสนา

๖ ข้อใดเป็นลักษณะของชาวไทยจากอิทธิพลของพระพุทธศาสนา เป็นที่ประทับใจของชาวต่างชาติ

- ก. การชกมวยไทย
- ข. การร้องเพลงไทย
- ค. การแสดงพื้นบ้านไทย
- ง. มรรยาทไทยและภาษาของชาวไทย

๗. เอกลักษณะของชาวไทยที่แสดงลักษณะนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คือข้อใด

- ก. การนั่งสมาธิ
- ข. การสร้างวัด เจดีย์
- ค. การทำบุญตักบาตร
- ง. การพูดด้วยถ้อยคำสุภาพ

๘. พิธีกรรมใดได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา

- ก. พิธีโกนผมไฟ
- ข. พิธีบูชาเทวดา
- ค. พิธีสืบล้างบาป
- ง. พิธีกรรมกรรมสวนะ

๙. ประเพณีใดเป็นประเพณีทางพระพุทธศาสนาของประเทศไทย

- ก. ประเพณีลิกขิม
- ข. ประเพณีบุญผะเหวด
- ค. ประเพณีบุญเข้ากรรม
- ง. ประเพณีในเทศกาลโคมไฟ

๑๐. วรรณคดีเรื่องใดเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

- ก. ไตรภูมิพระร่วง
- ข. ขุนช้าง ขุนแผน
- ค. นิราศเมืองแกลง
- ง. กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน

บรรณานุกรม

จงจรัส แจ่งจันทร์. (๒๕๕๕). คู่มือครูใช้ประกอบการสอนร่วมกับหนังสือเรียน
รายวิชาพื้นฐานพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓. กรุงเทพฯ : บริษัท
อักษรเจริญทัศน์.

ญาณสังวร สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). (๒๕๔๓). พจนานุกรมพุทธศาสตร์.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ธรรมปิฎก, พระ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (๒๕๕๑). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวล
ศัพท์. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.

พรหมคุณาภรณ์, พระ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (๒๕๔๘). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับ
ประมวลธรรม. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.

พระระพิน พุทธิสารโและพระมหามนัส กิตฺติสารโ. (๒๕๕๕). พระพุทธศาสนา ป.๓.
กรุงเทพฯ: บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.

วสิน อินทสระ. (๒๕๔๘). หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ: บริษัท
เอ.ไอ.เอ จำกัด (เครือน้ำตาล).

วิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ, สำนัก. (๒๕๕๑). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้
แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

เอกรินทร์ สีมหาศาลและคณะ. (๒๕๕๑). แม่บทมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางฯ
พระพุทธศาสนา ป.๓. นนทบุรี : บริษัทไทยร่มเกล้า จำกัด.

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ข้อ	เฉลย
๑	ข. คำสั่งสอนของศาสดา
๒	ง. เป็นศูนย์รวมของคน ให้คนมาอยู่ร่วมกัน
๓	ก. เป็นรากฐานทางวัฒนธรรม
๔	ค. ประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา
๕	ค. วัดโยธานิมิต
๖	ค. การทำบุญตักบาตร
๗	ง. พิธีกรรมธรรมสวนะ
๘	ข. ประเพณีบุญผะเหวด
๙	ก. ไตรภูมิพระร่วง
๑๐	ง. มรรยาทไทยและภาษาของชาวไทย

เฉลยแบบฝึกหัดที่ ๑

เรื่องที่ ๑ ศาสนาและความสำคัญ

เกณฑ์การให้คะแนน ใส่เครื่องหมายได้ถูกต้อง ข้อละ ๑ คะแนน

- ✓ ๑. ศาสนา คือ คำสั่งสอนของศาสดาผู้ประกาศศาสนา เพื่อให้ผู้ปฏิบัติตามเกิด
ความเจริญในชีวิต
- ✗ ๒. ศาสนามีความสำคัญคือ เป็นที่ให้ประชาชนทุกคนไปแสดงความเคารพ บูชา
- ✗ ๓. ศาสนาทุกศาสนาสอนให้คนทำตามคำสอนของศาสนาคือทำจิตใจให้
บริสุทธิ์
- ✓ ๔. สาวก คือ ผู้เผยแผ่หรือปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา
- ✓ ๕. ศาสนาทุกศาสนามีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ สอนให้ทุกคนทำความดี
และละเว้นความชั่ว
- ✓ ๖. ศาสนาสถานที่สำคัญของศาสนาพุทธ คือ วัด
- ✗ ๗. พิธีกรรมของศาสนาพุทธ คือ พิธีรับศีล พิธีล้างบาป
- ✗ ๘. ศาสดาของศาสนาคริสต์ คือ ท่านนบีมุฮัมมัด
- ✗ ๙. ศาสนาช่วยให้เกิดการแบ่งชนชั้นวรรณะ
- ✓ ๑๐. ศาสนาช่วยให้สังคมของเรามีความสงบสุข

อย่าลืมบันทึกคะแนน
ด้วยนะครับ

เฉลยแบบฝึกหัดที่ ๒

เรื่องที่ ๒ ความหมายพระพุทธศาสนา

เกณฑ์การให้คะแนน โยงเส้นสัมพันธ์ถูกต้อง ข้อละ ๑ คะแนน

๑. พระพุทธศาสนา	*	* ก. สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา
๒. รัตนตรัย	*	* ข. ทรงเป็นพุทธมามกะ
๓. วัด	*	* ค. จริยวัตรของพระสงฆ์
๔. ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	*	* ง. ศาสนาแห่งความรู้แจ้ง
๕. ประมุขของชาติไทย	*	* จ. พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
๖. ประชาชนส่วนใหญ่นับถือ	*	* ฉ. การบิณฑบาต
๗. การบิณฑบาต	*	* ช. เป็นรากฐานการดำรงชีวิต
๘. การประทุมฟังธรรม	*	* ซ. พิธีกรรมวันธรรมสวนะ
๙. สิ่งก่อสร้าง เอกลักษณ์ของพระพุทธศาสนา	*	* ฌ. นับถือพระพุทธศาสนา
๑๐. จริยวัตรของพระสงฆ์	*	* ญ. เจดีย์ โบสถ์ วิหาร

เฉลยแบบฝึกหัดที่ ๓

เรื่องที่ ๓ พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม

เกณฑ์การให้คะแนน เต็มคำในช่องว่างได้ถูกต้องข้อละ ๑ คะแนน

สังฆกรรม	ปอยส่างลอง	อุ้มพระดำน้ำ	แห่เทียน	ไตรภูมิพระร่วง
กวนข้าวทิพย์	ทำบุญโคนไม้	ลากพระ	จิตรกรรม	ศูนย์กลาง

๑. วัดเป็นแหล่งกำเนิดและอนุรักษ์ศิลปประเพณี ด้วยวัดเป็น.....**ศูนย์กลาง**.....ของชุมชน
๒. วรรณคดีไทยเรื่อง..**ไตรภูมิพระร่วง**เป็นวรรณคดีทางพุทธศาสนาที่เก่าแก่และสำคัญ
๓. ประเพณี**ลากพระ**ทำกันในวันออกพรรษา เพื่ออันเชิญพระพุทธเจ้าประทับบนบุษบกเพื่อแห่แหน
๔. การ**ทำบุญโคนไม้** เป็นประเพณีพื้นบ้านจังหวัดตรัง เพื่อปลูกฝังให้ลูกหลานรักป่าแผ่นดิน และพื้นน้ำ
๕. ความเชื่อตามประวัติสมัยพุทธกาลของชาวชัยนาท ตามประเพณี...**กวนข้าวทิพย์** เพื่อถวายแด่พระสงฆ์ในฤดูก่อนเดือนสิบสอง
๖. ประเพณีวันเข้าพรรษาที่ปฏิบัติกันมาของชาวอุบลราชธานี คือประเพณี**แห่เทียน**
๗. ประเพณี**อุ้มพระดำน้ำ**มีแห่งเดียวในประเทศไทย ที่เชื่อในอิทธิฤทธิ์ของพระพุทธรูป
๘. บวชลูกแก้ว หรือ **ปอยส่างลอง**เป็นงานประเพณีบรรพชาสามเณรชาวไทยใหญ่
๙. พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย เพราะมี**สังฆกรรม**อันประเสริฐ
๑๐. ภาพวาด**จิตรกรรม**ฝาผนัง เป็นภาพแสดงคำสอนและพุทธประวัติของพระพุทธเจ้า

ทำได้.....คะแนน

เฉลยแบบฝึกหัดที่ ๔

เรื่องที่ ๔ ความสัมพันธ์ของศาสนากับการดำเนินชีวิต

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

๑. พระพุทธศาสนาในประเทศไทยเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยใด

ตอบ สมัยสุโขทัย

๒. กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาทุกกิจกรรมได้หล่อหลอมนิสัยคนไทยให้เป็นเช่นใด

ตอบ มีลักษณะเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจดีมีความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส

๓. ลักษณะที่โดดเด่นของชาวไทยเป็นที่ประทับใจของชาวต่างชาติคืออะไร

ตอบ มรรยาทไทยและภาษาของชาวไทย

๔. มรรยาท หมายถึงอะไร

ตอบ กิริยาท่าทาง วาจาที่สุภาพเรียบร้อย

๕. มรรยาททางกายที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาของชาวไทยได้แก่การกระทำอย่างไร

ตอบ การไหว้ การกราบ การยืน การเดิน การนั่ง การกิน การแต่งกาย เป็นต้น

๖. มรรยาททางวาจาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาของชาวไทยได้แก่การกระทำอย่างไร

ตอบ พูดสุภาพ พูดไพเราะ พูดความจริง และเว้นจากการพูดโกหกนินทา

๗. เหตุใดภาษาบาลี – สันสกฤต จึงมีอิทธิพลต่อภาษาไทย

ตอบ เป็นภาษาที่จารึกในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา

๘. คำว่า เชษฐา วิทยา เป็นชื่อคนไทยที่ได้รับอิทธิมาจากภาษาใด

ตอบ ภาษาบาลี – สันสกฤต

๙. นักเรียนพบภาษาบาลี – สันสกฤต ในชีวิตประจำวันจากที่ใดบ้าง

ตอบ ชื่อคน คำศัพท์ ภาษาเขียนและภาษาพูดทั่ว ๆ หรืออยู่ในคฤณพินิจของครูผู้สอน

๑๐. นักเรียนคิดว่าศาสนามีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของนักเรียนอย่างไร

ตอบ อยู่ในคฤณพินิจของครูผู้สอน

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ข้อ	เฉลย
๑	ค. วัดโยธานิมิต
๒	ข. คำสั่งสอนของศาสดา
๓	ง. เป็นศูนย์รวมของคน ให้คนมาอยู่รวมกัน
๔	ก. เป็นรากฐานทางวัฒนธรรม
๕	ค. ประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา
๖	ง. มรรยาทไทยและภาษาของชาวไทย
๗	ค. การทำบุญตักบาตร
๘	ง. พิธีกรรมธรรมสวนะ
๙	ข. ประเพณีบุญพระเวศ
๑๐	ก. ไตรภูมิพระร่วง

แบบบันทึกผลการศึกษา
ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ก่อนเรียน	คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน	ทำได้.....คะแนน
แบบฝึกหัดที่ ๑	คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน	ทำได้.....คะแนน
แบบฝึกหัดที่ ๒	คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน	ทำได้.....คะแนน
แบบฝึกหัดที่ ๓	คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน	ทำได้.....คะแนน
แบบฝึกหัดที่ ๔	คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน	ทำได้.....คะแนน
หลังเรียน	คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน	ทำได้.....คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติกิจกรรม

ความสนใจ ตั้งใจศึกษา	คะแนนเต็ม ๒ คะแนน	ทำได้.....คะแนน
ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม	คะแนนเต็ม ๒ คะแนน	ทำได้.....คะแนน
การตอบข้อซักถาม	คะแนนเต็ม ๒ คะแนน	ทำได้.....คะแนน
ความซื่อสัตย์ ตรงเวลา	คะแนนเต็ม ๒ คะแนน	ทำได้.....คะแนน
การนำเสนอผลงาน	คะแนนเต็ม ๒ คะแนน	ทำได้.....คะแนน
รวม ๑๐ คะแนน		ทำได้.....คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

๑๐	อยู่ในระดับ	ดีมาก
๘ - ๙	อยู่ในระดับ	ดี
๖ - ๗	อยู่ในระดับ	พอใช้
๐ - ๕	อยู่ในระดับ	ปรับปรุง

ถ้ายังทำได้ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
ต้องกลับไปทบทวนหะคะ

